

Datum: november 2023
 Betreft: meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
 Besproken in bestuur: 22-01-2024
 Besproken in mr: 08-02-2024

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn er vijf verplichte stappen beschreven van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

1. In kaart brengen van signalen
2. Overleggen met collega en eventueel raadplegen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Steunpunt Huiselijk geweld of letselduiding deskundige
3. Gesprek met cliënt
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd AMK of SHG raadplegen
5. Beslissen: hulp organiseren of melden

Deze stappen dienen altijd doorlopen te worden. Voor de ESV betekent dit het volgende:

stap	wat	wie verantwoordelijk	communicatie
1	leerkracht pakt signalen op. <ul style="list-style-type: none"> ● https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/ staan verschijningsvormen van signalen. ● https://www.sensoa.be/ vlaggensysteem bij 'sexueel gedrag' ● https://www.handelingsprotocol.nl/b-o-utrecht 	leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> ● leerkracht meldt het bij de IB-er ● IB-er overlegt met directeur. ● Leerkracht noteert de signalen in Parnassys onder categorie Meldcode.
2	Intern begeleider gaat met leerkracht in overleg over de signalen en koppelt dit terug naar betrokkenen. Eventueel is er een overleg tussen leerkracht, intern begeleider en directeur.	intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> ● IB initieert alle afspraken en maakt notities in Parnassys ● Contacten met Veilig Thuis worden altijd door de IB gedaan. ● IB informeert directeur.
3	Leerkracht en IB gaan in gesprek met ouders. Afhankelijk van de situatie kan de directeur erbij aansluiten. De zorgen worden in dit gesprek benoemd en duidelijke afspraken worden gemaakt.	intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> ● IB initieert alle afspraken en maakt notities in Parnassys. ● IB informeert directeur.
4	Nav het gesprek wordt overwogen hoe ernstig de zaak is. Tevens wordt gekeken of ouders zich aan de afspraken houden. Wanneer het	intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> ● IB initieert alle afspraken en maakt notities in Parnassys. ● IB informeert/overlegt met

	gesprek onprettig was, of ouders “ontploften” dan wordt een crisismelding gemaakt.		directeur
5	Er wordt een beslissing gemaakt over wel/niet melden. Dit wordt met IB, leerkracht en directeur gedaan. Wanneer er gemeld wordt, wordt dit eerst met ouders besproken.	Directeur/ intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • IB initieert alle afspraken en maakt notities in Parnassys. • IB heeft overleg met directeur. • Zonder naam en toenaam wordt er een melding gedaan bij de vertrouwenspersoon van het bestuur

In Stap 5 worden twee beslissingen genomen:
het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht [_https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode)

De verschillende vormen van kindermishandeling en huiselijk geweld

Hieronder staat een opsomming van vormen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Lichamelijke mishandeling

Lichamelijke verwaarlozing

Psychische mishandeling

Psychische verwaarlozing

Sexueel misbruik

Vrouwelijke genitale verminking (VGV)

Eergerelateerd geweld

Lichamelijke mishandeling

Ouders verwonden het kind of staan toe dat het kind verwond wordt. (Anders dan ten gevolge van een ongeluk.)

Voorbeelden van lichamelijke mishandeling:

- slaan, stompen, schoppen, opzettelijk laten vallen, verbranden, vergiftigen, verstikken;
- meisjesbesnijdenis: een ingreep aan de uitwendige geslachtsdelen van een meisje (zie onder een uitgebreide beschrijving);
- Shaken Baby Syndroom: verzameling van signalen en symptomen die het gevolg zijn van het heftig door elkaar schudden van een baby.

Lichamelijke verwaarlozing

Het kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft. Ouders zijn niet in staat of bereid tot het verschaffen van minimale zorg ten aanzien van de lichamelijke behoeften.

Voorbeelden van lichamelijke verwaarlozing:

- niet zorgen voor voldoende of geschikt eten;
- niet zorgen voor schone, aan de weersomstandigheden aangepaste, passende kleding;
- niet zorgen voor geschikt onderdak;
- niet zorgen voor geschikte medische, tandheelkundige en geestelijke gezondheidszorg;
- niet zorgen voor voldoende hygiëne;
- niet zorgen voor voldoende toezicht.

Psychische mishandeling

Het toebrengen van schade aan de emotionele en/of persoonlijkheidsontwikkeling van het kind.

Voorbeelden van psychische mishandeling zijn:

- het bedreigen of uitschelden van een kind als een systematisch patroon van kleineren en denigreren;
- het kind tot zondebok maken;
- het belasten van een kind met een te grote verantwoordelijkheid;
- eisen stellen waaraan een kind niet kan voldoen;
- het blootstellen van een kind aan extreem, onberekenbaar of ongepast gedrag;
- het opsluiten of vastbinden van het kind als middel van straf of controle.

Psychische verwaarlozing

Het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft.

Voorbeelden van psychische verwaarlozing zijn:

- niet zorgen voor voldoende aandacht, respect, genegenheid, liefde en contact;

- niet zorgen voor voldoende ruimte voor toenemende autonomie;
- niet zorgen voor regelmatige schoolgang, onthouden van onderwijs; onthouden van externe hulp wanneer dit nodig is.
- blootstellen aan huiselijk geweld.

Seksueel misbruik

Seksueel contact met een kind hebben of pogen te hebben, ter bevrediging van de seksuele gevoelens van de ouder/verzorger of anderen en/of uit geldelijk gewin.

Voorbeelden van seksueel misbruik zijn:

- aanranding en uitbuiting of het toestaan hiervan waarbij geen genitaal contact plaatsvindt (bijvoorbeeld ongepast kussen, strelen van borsten);
- aanranding en uitbuiting of het toestaan hiervan waarbij genitaal contact plaatsvindt;
- penetratie door vingers, voorwerpen of penis;
- pornografisch materiaal laten zien of opnemen.

Vrouwelijke genitale verminking (VGV)

Vrouwelijke genitale verminking, ook wel meisjesbesnijdenis genoemd, is een ingreep aan de uitwendige geslachtsorganen. De lichtste vorm is een sneetje in de voorhuid van de clitoris. De meest verminkende vorm is de infibulatie of faraonische besnijdenis, waarbij de hele clitoris, de kleine schaamlippen en een deel van de grote schaamlippen verwijderd worden. Na hechting van wat over is van de grote schaamlippen, blijft alleen een kleine opening over voor menstruatiebloed en urine.

Vrouwelijke genitale verminking is een traditioneel gebruik dat vooral voorkomt in een aantal Afrikaanse landen. De traditie is daar soms verweven geraakt met het geloof, zowel islamitisch als christelijk. De ingreep vindt meestal plaats bij jonge meisjes, de exacte leeftijd verschilt per land.

Alle vormen van vrouwelijke genitale verminking zijn in Nederland strafbaar. Ook inwoners van Nederland die hun dochter in het buitenland laten besnijden plegen een strafbaar feit en kunnen in Nederland worden vervolgd.

Belangrijk: bij een vermoeden van VGV dient door de aandachtsfunctionaris direct contact te worden opgenomen met Veilig thuis.

https://drive.google.com/drive/folders/1WHpgALUQxS_me95c_VFUkEDueeSJwcJR .

Eergerelateerd geweld

Eergerelateerd geweld is geestelijk of lichamelijk geweld dat wordt gepleegd vanuit een collectieve mentaliteit in reactie op een schending van de eer van een man, vrouw of familie. Onder eergerelateerd

geweld vallen bijvoorbeeld bedreiging met eermoord, aanzetten tot zelfmoord, mishandeling of verminking, verstoting of bedreiging daarmee en uithuwelijking.

Eerwraak is de meest extreme vorm omdat het slachtoffer hierbij wordt vermoord. **Belangrijk:** bij een vermoeden van eerge relateerd geweld dient door de aandachtsfunctionaris direct contact te worden opgenomen met het AMK of met een persoon of organisatie met specifieke expertise over dit onderwerp zoals het Landelijk Expertisecentrum Eerge relateerd geweld (LECEGG).

Informatie mbt (actualiseren van) meldcode

- De meldcode is wettelijk verplicht. De inspectie ziet toe erop toe. Bij ernstige tussentijdse incidenten gaan de inspectie na of de meldcode er was.
- Vanaf januari 2019 moet de meldcode aangescherpt zijn. Ter info: [veranderingen in wettelijk kader](#) + [afwegingskader onderwijs](#)
- Elke school of instelling maakt de meldcode specifiek voor de eigen praktijk. Bijvoorbeeld door te benoemen wie de stappen moet doorlopen. Zo kan een instelling afspreken dat de docent de signalen bespreekt met de vertrouwenspersoon. Ook kan het nodig zijn in de meldcode extra aandacht te besteden aan signalering en handelwijze bij specifieke vormen van geweld.
- In de meldcode moeten in ieder geval vijf stappen zijn opgenomen. De [vijf stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) vindt u op de website rijksoverheid.nl.